

Spæde salatplanter får hjælp fra en sneglestation i køkkenhaven, så de har en chance for at blive til store, lækre salathoveder uden sneglegrav.

Saml kaffegrums og lad det tørre, så det ikke mugner. En ring af kaffegrums omkring nye planter er en effektiv beskyttelse.

En lille flise, en skefuld Ferramol, tre tøjklammer og en omvendt urtepotte. Så er der lavet en sneglestation, som snegle kan gå ind og æde i.

Sådan ser snegleæg ud, og de ligger i hulrum og under sten. Sneglene lægger æg mange gange i løbet af en sommer. De er nemme at tilintetgøre under en træskohæl.

Fem fine fiduser mod snegle

Alting har en begyndelse og sneglebestanden er nemmest at holde nede, hvis man målretter indsatsen allerede nu

TEKST OG FOTO: LAILA SØLAGER, HAVEARKITEKT ude&inde@mja.dk

Hvis der er ét emne, der interesserer alle med have er det: Snegle.

Selvom det lige nu er græsplænen elendige tilstand, som generer øjet, er det fremtidens sneglebestand, jeg vil stille kikkertens fokus på. Fordi alting har en begyndelse - og lige nu er det den kommende sæsons sneglefamilier, der grundlægges.

Snegle overvintrer i jorden som kuglerunde, hvide æg og som levende snegle, der ligger nedgravet nogle centimeter nede i jorden, under sten og i andre hulrum. Sneglene er vågnet, skal jeg hilse og sige fra mine vintergækker og tulipaner.

Flossede, afgnavede blomsterhoveder står og nikker lidt triste, mens bladene på tulipanerne er hullede og ser sølle ud. For allerede nu er sneglene begyndt på det store måltid, som haven udgør - et måltid, der varer helt til efteråret.

Det er signalet til at begynde bekæmpelse af sneglene. Ikke for helt at udradere alle snegle og få en sneglefri have. Men for at holde deres antal og dermed deres appetit nede i et rimeligt niveau. For snegle er nytte-

dyr, der hjælper os af med organisk affald, såsom hundelorte, æbleskrog og agurkeender.

Altså vil jeg gerne have snegle som beboere i haven, det er bare mængden, der skal reguleres noget.

Sætter man ind med sneglebekæmpelse nu, er det meget lettere at få en sneglebestand, der er nyttig og ikke bliver et problem. Små snegle er også noget nemmere at tage livet af end 5 centimeter lange og voksne snegle. Da de unge og små snegle ikke har nået den kønsmodne alder endnu, har de altså heller ikke etableret en ny sneglefamilie. Som består

af mange hundrede børn. Snegle er hermafroditte, der har begge køn i sig og derfor kan hver snegl både befrugte og lægge snegleæg. De behøver altså ikke at finde en partner af det andet køn for at »lave børn«. Med det parringsmønster kan hver snegl blive til op mod 400 nye snegle hvert år. Fordelt over flere udklækningsperioder.

Jo tidligere på året de kommer i gang med produktionen, jo større sneglebestand bliver der i haven. Derfor er det vigtigt at begynde tidligt med forskellige metoder til sneglereduktionen.

Tre eksperter giver inspiration til løsninger i hjemmet og i haven og besvarer også spørgsmål fra læserne. Har du et spørgsmål til panelet, så send det til ude&inde@mja.dk.

Havearkitekt
Laila Sølager
have-ideer.dk

Indretningsarkitekt
Lotte Stærmose
updesign.dk

Arkitekt MAA
Yuval Amit
frameworks.nu

UDE & INDE

FEM METODER TIL AT BEKÆMPE SNEGLE

1. Drys Ferramol ud mellem de mest oplagte sneglemål. Det er hos mig i irisbedet, ved tulipanerne, i køkkenhaven og især i jordbærbedet. Ferramol er uskadeligt for andre dyr, så der er ingen grund til bekymring for havens pindsvin og fugle. Heller ikke hvis de æder døde snegle med Ferramol i sig. Forbrug af Ferramol er en teskefuld pr kvadratmeter. Lav sneglestationer - se foto - og stil dem med få meters afstand i køkkenhaven og i attraktive bede.

2. Saml kaffegrums og lad det tørre på en avis, så der er tørt og let smuldrende kaffegrums på lager, når der skal plantes grønsager og krydderurter i haven. Sneglene kan ikke lide at passere hen over koffeinholdige overflader, så en ring af kaffegrums omkring nye småplanter er effektiv beskyttelse af dem.

3. Så køkkenurterne inde eller i drivhuset i bakker og potter og plant dem ud i haven, når de har fået 4-5 blade. De større planter holder bedre til et sneglebesøg end de helt små, nye spirer.

4. Opstil ølfælder allerede nu. De små snegle elsker øl og går glade på druk i en ung alder. Husk at tømme fælderne tit - de lugter fælt.

5. Køb kobbertape og lim det omkring bede og krukker. Kobber har en effekt formodentlig fordi snegle ikke kan lide den elektriske spænding, der er i kobber. Tråd af kobber kan også bruges.

Udover disse fiduser er det stadig vigtigt at gå en aftentur i haven for at dræbe sneglene. Men det er mest en aktivitet man kan hygge sig med, når sneglene er blevet store og tydelige. Klip eller hug dem over med spaden. Drys et par korn Ferramol ved siden af liget - de bliver spist af de snegle, der kommer og rydder op efter din massakre. Aflivning med salt er et ondskabsfuldt og langsomt mord - mens en kedel kogende vand hen over indsamlede snegle er en hurtig og human aflivningsmetode.